

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvoje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Pravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

## Slovinci in Zagrebško vseučilišče.

Pod tem naslovom prinaša organ hrvatske narodne stranke članek, kateri ima namen odgovarjati na primetbo, naj bi se pobrinolo, da hrvatskega vseučilišča svedočbe i diplomi veljajo tudi za Cislejtanijo, katero misel je bil uže precej časa pred otvorjenjem sprožil klerikalno-slovenski časopis in celo deželnemu zboru v tem korake priporočal, in po otvorjenju tudi mi nekoliko drugače. Priznajoč navdušenje pri nas in Hrvatih za idejo edinstva mej nami, piše „Obzor“:

„Do sele (Ne, nego le do leta 1867, do zvršenega dualizma. Ur.) su i s onu stranu Sutle i Velebita valjale svjedočbe, izdane na zagrebačkoj pravoslavnoj akademiji. Pošto je pako ustroj našega sveučilišta istovjetan s onim u ostaloj carevini, te pošto su svi naši profesori nauke svoje svršili na kojem cislajtanskom sveučilištu, dalo bi se misliti i pouzdano vjerovati, da neima razloga oduzeti vrednost i valjanost sveučilištnim svjedočbam, koja se je priznavala svjedočbam akademije.“

„Dalo bi se misliti!“ Kaj to pomaga, če imamo dejanske dokaze, da se v Pešti dobljen doktorat v Ljubljani ne priznava.

Dalje nas „Obzor“ pokara:

„Ovako je trebalo misliti, pa pritajivajuć uzhit, neka nam potajno srca razblažuje nepisati mnogo o tom, koje će ondnošaje

sveučilište stvoriti medju slovenskim i hrvatskim narodom, nego odmah svojski latiti se posla, korak po korak grabeći in šireći pod nogama zemljište.

„Ljudi, koji su danas u Beču na krmilu, i onako su puni sumnje, i onako gramze za velikimi ciljevi germanskimi, i onako su zavidni svakomu kroku, što ga slavenski živalj u monarkiji makne napried. Pisanje slovenskih organa o nuždnih plodovih i posljedicah hrvatskoga sveučilišta za probudu slovensko-hrvatske uzajamnosti, za jedinstvo jedne i druge literature, moralo je sumnje onih ljudi postostručiti, te se mi nebi ni malo čudili, da g. Stremayr od svoje strane uznastoji postavljati ograde na Sutli, preko kojih se nebi moglo do našega sveučilišta.“

Torej pomanjkanje nekakove diplomacije je videti, da nam „Obzor“ očita. Menda vendar ne misli, da so naši protivniki tako nedolžne duše, da bi jim niti na pamet ne bilo prišlo zavirati nas v jugoslovanstvu, ko bi jim mi sami ne bili povedali kaj hočemo, ter da bi mi sami ne videli zadržka mej nami, ko bi ga mi Slovenci ne hoteli odpravljati? Nij čuda tako govorjenje, potem ko je načelnik notranjega oddeljenja hrv. vladeg. Živković v „Agr. Ztg.“, Magjare tolaživši sam o „jugoslovenskih sanjarijah“ govoril, ki so sladke in se le zato rade sanjajo. Radi hočemo verovati, da je morda Hrvatoma treba dandenes Živkovičeve „diplomacije“, a mi, ki nemamo

nič izgubiti, smemo uže nekoliko odkritosrčnejši biti, je vse jedno, ali „pritajivamo“ ali govorimo posebno, ker morda niti Stremayer ne more trditi, da govor o zvezi s Hrvati, ki so v isti monarhiji kakor mi, nij še veleizdaja. Želje po literarnem zedinjenju uže pred 20 leti nismo „pritajivali“, pa naj jo zdaj? „Obzor“ menda to sam čuti, za to sebe in nas potolaži precej v naslednjem stavku:

„To medjutim moramo isto izkusiti, a onda niti je g. Stremayer jedini gospodar u Beču, kano što pokazuje vapaji ustavnovjerne stranke s crkvenih zakona, niti je igdje zajamčeno g. Stremayeru, da mora vjekovati na ministarskoj svojoj stolici. Drugi pako ljudi doneti će sobom druge čudi, druge nazore.“

To tudi mi mislimo, za to ne dajemo mnogo na „pritajevanje.“

„Obzor“ nadaljuje svoj članek, ki nas, kakor bralci vidijo bodri in kori tako-le:

„I opet nedamo se fantazijami zanositi, no gledajući koje korake počima diplomacija monarkije prama istočnim stranam Europe, sve nam se čini, da će monarkija trebati južno-slavenski živalj, a onda će trebati i njegovu snagu, a onda će trebati, i sve one uvjete, koji tu snagu podižu. Koji su pako tomu uvjeti najnuždniji, netrebamo se mnogo razpitivati, no hrvatsko sveučilište i u tom obziru ima bez sumnje svoju znamenitost.

## Listek.

### Iz Rusije.

St. Peterburg. [Izv. dop.]

II.

Za boga! kaj tacega me pa še nij zadelo. Videl sem uže mnogo prazničnostij, da, celo tako srečen sem uže bil, da so me zvali na slovensko primicijo, kjer smo „novoga mašnika“ slavili pri pitji in jedi celih pet dnij — a prijatelj! vedi da to nij bilo nič proti temu, kar sem pred 4 dnev. gledal s svojimi lastnimi očmi. Čestnoje slovo! Ko bi se časi ne spreminjali, tudi jaz bi skoro lahko vskliknil z Simeonom: „Videl sem — pusti svojega hlapca umreti!“ No dovolj šale. V svojem zadnjem pismu sem obljubil čast. bralcem „Slovenskega Naroda“, v kratkem popisati svatovščino, katera se je načela 27. avg. \*) v St. Peterburgu, — zaroko 27letnega velikega knjaza Vladimirja Aleksandroviča, sina zdajšnjega ruskega carja, prvega predsednika in pokrovitelja c. akademije umetelnosti v Peter-

burgu in členu državnega senata — z vojvodinjo Marijo, sedaj naimenovano še Pavlovoj, hčerjo velikega vojvode Meklenburg-Sverinskega. Tu glavne črte! Cela carska familija in z njo mnogo členov Meklenburg-Sverinskega „vladajočega“ roda bivala je nad 14 dnij v „Carskom Selu“, kjer je prekrasen leten dvorec za take visoke dostojnike, a za druge ljudi mnogo prekrasnih letnih vil, v katerih se da ravno tako prijetno živeti v gorkih dnevih junija, julija in avgusta, kakor naprimer pri vas v Ljubljani v okolici Tivolija. Moj „Carskim Selom“ in St. Peterburgom hodi železnica samo I in II. razreda in to ne menj, nego vsak dan 8. v nedelje celo 10krat sem ter tam. Kolodvor leži v Moskovskeji časti na južnej strani sredine mesta, ne baš daleč od Nevskega prospekta, kateri sega do carske palače na levem bregu Neve, tako da je možno v ednej uri peš priti od „Zimskago dvorca“ po Nevskem prospektu, na desno po ravno tako lepej Vladimirskeji ulici in „Starogoródnem prospektu“ k carsko-selskemu kolodvoru. V teh treh ulicah posebno, a v vseh drugih na levo in desno, stikajočih se v jedno napomnenih, v nekoliko manjem razmerji, misli si, dragi čitatelj,

15. avg. pri nas ravno veliki šmaren ali „gospodnjico“, vse v največjih razmerah, kar se more videti v tacihi mestih, in le v tacihi mestih, kakor je na primer veliki St. Peterburg, Pariz, Beč itd. lepega, dragocenega, sijajnega: Misli si naj elegantnejše v nebo strmeče palače, preprežene križem in križem s kinčem vsega različnega roda, kakor velikanskimi zastavami, dragocenimi prapori iz orientalske svile in druge umetne preje, misli si po oknih in balkonih razstavljenih cvetic na tisoče sort, posebno prekrasnih eksotičnih, misli si na stotine malih in velikih slavlolokov, napavljenih z največo umetelnostjo in z okusom, misli si po vseh oknih in balkonih najelegantnejši mestni in plemeniti narod, kakor bi bil nabit, a spodaj na tlaku množico prostega ljudstva, katera se ziblje od ene strani v drugo kakor zrelo pšenično polje, in katera se ne da brojiti, misli si na desnej strani tik za srednjim kolesnim tlakom od zaimskega dvorca do carsko-selskega kolodvora v dveh vrstah nastavljenih kojničk, ljudi krepkega visokega vzrastaja v blestašči uniformi, sedeči na konjih živejših od živega srebra, — a nasproti na levi misli si nastavljenih v dveh ridah, ne znam koliko brigad, vojakov, sto-

\*) To pismo našega č. petrogradskega dopisnika se nam je bilo založilo, za to ga nekoliko zakasnjeno priobčujemo. (Ur.)

„Al nebudi svega toga, opet hrvatsko sveučilište jest i ostaje uvijek i slovenskim sveučilištem. Jer nije njemu zadaća jedina odgajati činovnike, koji trebaju svjedočbe priznane i nepriznane, nego mu je glavna zadaća odgajati znanost i množiti njezine apoštole, koji će onda biti apoštoli bratinstva, sloge i jedinstva narodnjega. Ovoj se pako zadaći neda oplesti pregrada na Sutli.“

Istina, ali „Obzorova“ ločitev „činovnikov“ in „apoštolov znanosti“ je za nas to, kar praktično življenje in teorija. Mi Slovenci, ki se imamo boriti za narodni obstanek, za slovensko eksistenco, trebamo narodnih činovnikov in neodvisnih izobraženih narodnjakov, ki so naravni vodje naroda, morda še bolj, kakor apoštolov znanosti.

„Obzor“ končuje:

„Radimo kano mravi marljivo, naša je budućnost. Radimo, ljubimo se, pošujmo se, svaki u svom domu nasipavajmo puteve, pravac im je tako krenuo, da se negdje moraju sastati.“ Da bi dal bog!

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 20. novembra.

Budgetni odsek **državnega zbora** bode svoje delo kmalu končal in potem pride posvetovanje o proračunu in kakor je soditi več življenja v zborovanje.

Na **Dunaji** se podpisujejo peticije, v katerih se zahteva razpust dunajskega zastopništva mestnega, zaradi slabega gospodarstva.

Na **dalmatinskega** namestnika Rodiča so se vsi ustavoverci zaleteli in sam Stremajer z njimi. A videti je, da ima Rodič dobre zaslombe in da ga ne bodo podrli. — „Fremdenblatt“ denuncira Jovanoviča, katerega so kot naslednika Rodičevega imenovali kot Slovana in „zdravilo slabše, nego bolezen“.

**Poljske** novine zopet ostro pišejo proti ustavoverni stranki, kar se je minister Stremajer v budgetnem odseku izkazal tako

velicega sovražnika narodnega deželnega šolskega sveta gališkega.

**Ogersko** ministerstvo je imelo posvetovanje o pravih srbskega cerkveno-narodnega zbora in je tudi sklenilo ne potrditi novo voljenega rumunskega patrijarha.

### Vnanje države.

**Peterburski** listi poročajo, da nij resnična vest, kakor so pisale nemške in angleške novine, o neki zaroti in brezštevni osebnem zaprtju, 3000 in še več. Niti upljivih osob nij bilo detih v zapor, še manj so se godile kake velikanske sekvestracije na premoženje. Zgodila se je tu samo premena z preiskovalno komisijo, zaradi nemirov na medicinske fakulti in na tehnološnem ustavu.

Iz **Berna** v Švajci se poroča, da se je na tamošnji univerzi bogoslovna fakulteta starokatolikov ustanovila.

Iz **Rima** se „N. fr. Pr.“ poroča, da papež žuga vsacemu duhovniku pravico duhovenska dejanja opravljati vzeti, kateri je brez posebnega dovoljenja udeležil se volitev v parlament.

**Arnimu** je berlinski sod 17. t. m. tožno pismo v hišo poslal po uradniku, kateri bi ga bil imel Arnimu brati, ker ga izročiti ne morejo. Ker je pa Arnim tako bolan bil, da ga nij mogel poslušati, preložilo se je branje več pol obširnega spisa na 18. novembra.

Pariški „Monde“ pripoveduje, da je mej papirji katere je Arnim pridržal tudi poročilo nemškega poslanika v Peterburgu princa Reuss o ruski vnanji politiki.

**Angleški** katoliki so imeli v Londonu shod v katerem so več resolucij o Gladstonovi brošuri sprejeli, posebno to, da vsled sklepa koncilovega o papeževi nezmožnosti nij v nevarnost stavljena lojalnost angleških katolikov. — Gladstonove brošure se je v petih dneh prodalo 16.000.

Angleški prvi minister Disraeli je v napitnici pri obedu londonskega župana rekel, da na Angleškem imajo celo delavci svobodo, katere drugod plemstvo nema, „njih osoba in stanovanje sta sveta, oni se ne majo bati samovoljnega zapora, ne hišnih preiskovanj“. Gotovo je s tem Nemcem zarad Arnimovega škandala breo dal, vendar ker so vsi Bismarkovci razžaljeni po konci

stopili izjavljajo „Times“, da nij Nemcev v mislih imel.

## Domače stvari.

— (Jutri) je slovensko gledališče v Ljubljani.

— (Za uboge šolske etroke) bode 13. decembra velik koncert v reduti, z živimi plastičnimi podobami. V odboru za poslednje se gg. strokovnjaki živo pripravljajo in smemo upati, da bode ta predstava taka, kakor jih je malo v Ljubljani.

— (Pogreb dr. Orla) je bil zopet eden največjih. Čitalnični pevci so zapeli slovensko nadgrobnico. Mej pogrebci smo videli tudi dež. glavarja in ljublj. župana.

— (Gledenove ceste ljubljanske) od mesarskega mostu do južnega kolodvora črez podrto hišo Urbasovo nam piše Dolenc iz bližine ljubljanske, odgovarjaje št. Jakobskemu meščanu, ki je v številki od zadnje srede izgovarjal se proti tej novi cesti, — in trdi, da bi za vse Dolenjce ki vozijo na južni kolodvor ta cesta jako ugodna bila in gotovo tudi za mestni promet, ker bi se ne bilo treba v tesnih ulicah ogibati na pr. voz z deskami, prešiči itd.

— (Za nove ceste) budgetni odbor nasvetuje državne podpore: v letu 1875 za Kranjsko: 34 000 gld., za Štajersko 5200 in za Koroško 5000 gld. — Sestaviti hočemo pred budgetno debato, kadar nam date doidejo vse državne doneske za slovenske dežele.

— (Najden mrlič.) Sodnijski brič Anton Češnik v Črnomlju je šel 16. t. m. iz Črnomlja v občine Vinice, Preloka in Bojance — rubit zavoljo zastarelih davkov. Ker ga nij bilo domov, šla ga je patrolja iskat in našli so ga blizu Bojane mrtvega. Preiskavanje se je zavoljo tega začelo. Sum je, da je ubit.

— (V Celji) pred porotniki je bila 17. nov. obsojena tatinska družba: Janez

ječih kakor sveče bliskajočimi puškami in drugim orožjem, misli si končno prekrasno vreme, prijeten dan s prekrasnim nekako zrkalnim obnebjem na visokem severu; in imaš si tako neko slabo podobo tega, kar se je tukaj vršilo v dan gori naznačeni, mej 10 — 3 uro, pravim slabo podobo, ker sem prepričan, da si še tako velika fantazija vsega tega približiteljno predstavljati ne more, razven če si uže more biti kde drugde gledal slično prazničnost, v mestih, katera se imenujejo stolice evropskih vladarjev.

V 11½ dopoldne prispel je glavni komandant St. Peterburških vojsk na prostor pred carsko palačo in zasedši jacega belca jezdil je od tod do carsko-selskega kolodvora mej fronti, napravljenimi vsemi vojaki St. Peterburga in okolice, razven 24. peške in artilerijske divizije, kateri sta na vajah pod krasnim Selóm. Mej smotrom pozdravljali so ga vojaci z „zdravstvuj, jago visočestvo“, kar je bilo za me čisto novo, a vse skozi prijetno čuti. Za njim so marširale v primernem oddaljenji vojaške godbe, katere so se stanovile na lepših mestih, igraje marše in druge poskočnice, da je vse grmelo od silnih zvukov. Jaz sem naštel 8 band, no ne znam, sem-li slišal vse ali ne. Na kolodvoru stalo je uže cesarsko spremstvo in prekrasni vozovi (faetoni), pozlačeni, na vse 4 strani stekleni, visoki, da je mo-

goče stati v njih, in tako prostorni, da moja sobica, katera me vsak mesec velja poštenih 14 rubljev, nij baš mnogo večja, in vendar jaz ne stanujem sam, imam mnogo brojno družbo: Homerja, Sofokla, Horaca, Puškina, Preširna, Lesinga, Göttheja in še več enacih mož, da celo kose Voltaira je možno naiti.

Ob enej popoldne začela je artilerija proti kolodvoru na ogromnem prostoru šemenovskem streljati, v znamenje, da se „Veličestva“ bližajo; poki so se v sredini mesta strašno slišali in bilo jih je 101 — v pozdrav! Kolodvor je stal v vsej svojej krasoti in kinču, posebno oddeli cesarske familije, okrašeni tropičnimi rastlinjami, kakoršnih še nijsem videl v nikakem botaničeskem zavodu. Ko se je prikazal car z drugimi visokimi sopotniki na prostoru pred kolodvorom, oddala je čestna straža svojo salvo in glavni komandant predal je carju samemu svoje poročilo. Na to je začel se vhod in razvrstili so se različni čini mej dvigljenjem s tako lehkoto, tako mirno in v tako lepem redu, da je celo šedstviye uže po svojem porjalku moralo imponirati vsakemu, ne glede na njegovo drugo razno obraznost, na vnajni blesk uniform itd. Iz carskega ceremoniala, kateremu so morali tukajšnji največi listi odločiti po ednej celej stranici, priobčujem tu najvažneje:

Policijski načelnik z 12 žandarmi, car-

ske straže, kavkaski eskadroni, kamer-fourier z 72 pridvornimi lakajami in 8 pridvornimi Arabi (običajnimi še od Petra Velikega) nadzornik pridvornih konjev z 20 lovci in nadzornikom carskega lova: v odkritih faetonih dva ceremonijerja z glavnim ceremonijerjem, na konjih kamerniki po 8 in po 4; pridvorni čini II. razreda v paradnih, pozlačenih vozovih, hofmaršal z žezlom v odkritem faetonu, pridvorni čini I. razreda v paradnih pozlačenih vozovih, nadhofmaršal z žezlom odkritem faetonu, carske straže kavkaško-kozarji eskadron, carsko veličestvo cesar na desnej, carsko visočestvo carjevič naslednik na levej, veliki vojvoda Meklenburg-Sverinski z ženinom Vladimirom Aleksandrovičem itd., vsi veliki knezi in vojvode obeh domov na konjih po strani paradnega pozlačenega z velikanskoj krono in orlom na vrhu iz čistega zlata, prekrasnega voza, v 8 konjev, na vsakem jezdec in pridvorni sluga po strani, v katerem je sedela carsko veličestvo cesarica z velikovojvodskim visočestvom vojvodinjo Marijo Meklenburg-Sverinsko zaročeno nevesto, za temi pridvorni minister in pridvorni „dežuri“ in vojaško spremstvo iz družih držav, za temi visočestvo carsko, naslednica z materjo visoke neveste, za temi vse knežnje in velike knežnje obeh domov po dve v enem vozu, za njimi stražni eskadron kavalerijskega polka, za temi pri-

Haložnjak iz Kopše, Jedrt Golob iz Kopše, Katra Muršič iz Kota in Urša Strnad na šest in tri leta. — Prej ta dan je bila obsojena Julijana Deutscher, ker je skrivala porod — na tri mesece.

## Razne vesti.

\*(Akta koncila tridentinskega.)

Hrvatski „Obzor“ prinaša vest, ki bode vso učeno Evropo zanimala. V „narodni tiskarni“ Zagrebški, namreč so izšli (najbrž pod pokroviteljstvom Strossmayerjevih) slavnega patra Theinerja, bivšega arkivarja tajnega papeževskega vatikanskega arkiva, akti o tridentinskem koncilu. Knjiga ima dva zvezka po 90 pol v velicem kvartu in velja v Fiedlerjev knjigarni v Zagrebu 40 gl. srebra. Ali bodo razni jezuitje srditi in jezni, ki so tolikanj rovali proti izdaji teh važnih aktov. Več povemo v prihodnjem listu.

\*(Žurnalistične vesti.) Znani judovski banker Hirsch, ki ima glavno kupčijo z turškimi lozi in železnicami je kupil — „Neue Freie Presse“. Zdaj je še bolj jasno vsacemu, zakaj „N. Fr. Pr.“ naenkrat tako glasno trobi, ka „ma Avstrija glavni nalog v izhodu. — Dalje je zdaj zaslišavanje glavnih urednikov zaradi „izdanih“ aktov kar navadno postalo. Včeraj smo pravili, da je „N. Fr. Pr.“ zaradi Andrašijevih v Pesti „zmaknenih“ not v preiskavi, denes pa poroča stara „Presse“, da je njen glavni urednik Lecher na poziv Würzburgske sodnije poklican bil k dunajski sodnji in vprašan, kdo mu je poslal zatožni spis o Kulmanovi praydi, ki je bil prej priobčen, predno je bil javno bran. On je rekel, da nič ne pove, nego vse nasledke tega molčanja na-se vzame.

\*(Najden zaklad.) Pri kopanju novega kanala hišnega v neke ulici na Dunaji so delavci izkopali z železom okovano skrinjo, ki je bila od debelega dubovega lesa. Ko je odpro, so našli v njej 3000 gold. v srebru z prejšnjega stoletja in mnogo srebrnine, kakor skleda srebrne, žlice, čaše itd.

\*(Nesreča na železnici.) Na Italijanskem mej Bolonjo in Ankono je 14. t. m.

trčil železnični vlak na drugega, ki je bil v snegu obtičal z veliko silo. Več ljudi je bilo ranjenih, eden je ubit. Od kraja je bila celo govorica poknila, da je 50 ljudi mrtvih, vendar to nij res.

\*(Navadno sredstvo konje oteti.) Znano je, ka je težko, konje iz hleva izvleči, ako je blizu ali takoj zraven ogenj ali požar. Tū pomore le navadno sredstvo, na katerega človek v trenutnih strahu in zmešnjave še pomisli ne. Najbolje je konje osedlati, kar nij baš težko, a slednji se puste lahko izpeljati iz hleva.

## Narodno-gospodarske stvari.

### Gospodarstvena kriza.

Zares, v zlej dobi živimo, ki nas uže nekoliko let enako tlačí, tako da smo se navadili vse to potrpežljivo prenašati. Denes je globok gospodarski upadek, ki neprestano raste globlji in globlji. Nij ga niti edinega oddelka gospodarske delavnosti, ki bi napredoval, nij ene vrste v občinstvu, ki bi ne tpeła pod pritiskom gospodarske krize in tisoče ljudi je, ki se zvečeri vlegajo, nevedoči, najdejo li jutri dela, katero bi njim in gladnim rodovinom njihovim preskrbelo najpotrebnejše.

Splošna nadloga se mora prikazovati povsodi v javnem, političnem in družbinskem življenji. Povsodi vidimo medlenost, omahovanje in strah pred tem, kar še pride, ali pomoči nij nikjer.

Tisoče in tisoče delavcev posebno po mestih je brez dela; drugih tisoč se mora zopet zadovoljiti s polovičnim zaslužkom in se bojé še o to, ka bi jim ne ušlo. Kmetič prodavši svoj pridelek je s temi denarji komaj poplačal davke in dolge, ali zopet je primorau si izposoditi denarjev. Oni pak, ki imajo denarje, ga skrbno skrivajo, ter gale tem posojujejo, kjer imajo popolno gotovost, kajti zaupanje je povsodi slabo.

Vsled tega leze tudi z svojega zakotja pogumno oderniški kapital na dan, ka bi upotrebil ugodno priliko, v katerej bi bil sam — kralj. Denes ne pomaga in ne velja niti pošten trud, solidna in varna špekulacija, vse to mora denes vklanjati svoj tilnik pred oderubi, ki proté edino vladati v gospodarskem življenji. Povsodi se te krvopijavice

socijalne v židovskih kaftanih proklinjajo ali vendar — se berači pri njih in so prošeni! Toda železna nadloga premore tudi največji odpor proti pomoči nečistih rok oderuhastih. — Zaradi tega je v dobi politične in gospodarske krize najboljša pomoč: vzajemno zaupanje!

Zastonj čakamo uže dolgo kake inicijative od „zgoraj“, ki bi odpomogla obrtu, rokodelstvu in delavniškim krogom.

Premnogo obljub smo uže čuli o stavbi novih železnic, pri kateri bi toliko in toliko tisoč rok marljivih našlo zaslužka, ter čilejši gibanje uvedlo mej obrt. Baš to je bila in je glavna točka na narodno-gospodarstvenem programu, ki ima zlomiti sedanjo krizo, toda kdaj se obistini?

Te železnice, ki se stavijo na državne stroške, so res se uresničile, toda ostale, katere bi se imele še staviti, mrjó nam v zarodku — ostajajo na papirji.

Mej tem pak beda raste in tlačí več i več in čuda nij, ka „zgoraj“ nij prost vzduh, ka jim kliči na pomoč kazé veselje, ako se z vseh strani ozivajo glasi, da ministerstvo podere gospodarska kriza!

Socijalno nevarnost, katero prinaša glad in beda, treba je odstraniti z izdatnimi sredstvi, na katera naj vlada resno misli!

„P. z P.“

## Umrli v Ljubljani

od 17. do 19. nov.:

Frančiška Hribarjeva, hši sodarjeva, 8 l., na škrlatni vnetici. Josip Orel, dr. prava in ces. kr. notar, 77 l., na mrtudu. Marijana Kebrova, delavka, 48 l. na jetiki. Ana Brezljova, soproga poš. kontrolorja, 38 l. na trebušnem vnetji. Pavla Rihterjeva 10 mes. na osepnicah.

Die neueste Nummer 46 der in Wien erscheinenden politischen Wochenschrift „Der Osten“ (vierteljährlich bloß 1 fl. 50 kr.) weist folgenden reichhaltigen Inhalt auf:

Politische Uebersicht. — Wien. — Parlamentarisches. — Ein Reichsraths-Abgeordneter als Almosenbettler. — Eine Nordpolfahrt nach Ungarn. — Die Szamos-Ujvarer Diöcesansynode. — Inland. (Aus Zennig.) — Ausland. (Berlin. London. Madrid. Bayonne.) — Kleine Chronik. (Hot- und Personalnachrichten. Abgeordneter Agapšowicz. Hohes Alter.) — Landwirthschaftliche Revue. (Der Misswachs in Böhmen und seine Folgen. — Neth im südlichen Mähren. Der Kartoffelkaffee. Blühender Birnbaum im November.) — Volkswirthschaftliches. (Wiener Produktbericht. Wiener Börse.) — Correspondenz. — Inserate. — Feuilleton. (Gräfin Amalie Taaffe. Zum Andenken an Peter Preradović.)

dvorne dame in najzadaj dvorne straže eskadron dragonskega polka.

Na kolodvoru sta sprejela glavni komandant peterburških vojsk in peterburški gradonačelnik zakonski par. Celi vhod vršil se je odlično oziroma javnega reda, a veličansko, kar se tiče vnanje lepote in bleska. Jaz nemam peresa, da bi mi bilo mogoče resnično in primerno opisati čuvstva vsakojaka tak bezčislene množine naroda iz vseh različnih stanovskih plasti, katera so se vzbujala v prodolženji v resnici velikanskega prizora. Drhtaje je gledal in poslušal prostak na bogato razkošnost, v katerej se je vršilo šedstvijske, neimajoči v žepu morebiti ni poštene kopejke za opoldešni funt kruha s soljo in kalno pevsko „studenčnico“, klicaje na vso silo svoj „urá!“ in vznava je prav žalostnim srcem kak malo prijetnosti človeškega življenja se je spoljubilo njegovej boginji rojenici odločiti njemu, borečemu se od zibeli do groba z zlom za njega najhujšim med vsemi zli — z bedo in uboštvom. Ponosni plemenitaš je kahal morda srd zavisti, videč kako ubogo se odlikaje njegovo plemstvo, naprem drugej osobito carskej svetlosti, katera je osovala v svojej polnej moči navzočne podanike, a peterburški bogatir skopuh zavidal je zlato, katero mu je blesketalo v oči.

Jaz sam od začetka nijsem utegnil prav

nič misliti, gledal sem, čudil sem se, majal z glavo, tam pa tam se celo tiho po slovensko „pridušil“ nad kakim mužikom s cerberovo bučo, ali nad pohabljenim pinjo nemškega „Geschäftsmanna“ recte goljufa prve sorte, ki mi je zakrival vid; rekel sem neke krati tudi „zdorovje želaju“, a bolj pogosto vsklikal kar slovenski „živio“, s katerim sem naenkrat tako obračal na sebe pozornost svoje okolice, da je nastavljal celo policaj svoje ostro uho, — ali uznávši pomen mojih vsklikov, ali zaupaje mi na moj pošten slovenski obraz, — ril se je zopet dalje mej množico, a jaz sem nalašč dalje kričal „živio“.

Ko se je slavnost uže poglobila, modroval sem o vsem kar sem videl, primerjal velikansko sceno k vsem kar sem velikanskega čital, podobnega v svojem življenji, našel mnogo sličnostij v bitu starih narodov od Homerja do rimsko-grškega samovladalca, a pri tem predstavljali so se mi najjasnejši rimljanskih imperatorjev-triumfatorjev, razumel sem jih stoprv zdaj prav popolno, o čem in kaj je hotel prav za prav na pr. Horac potomstvu izročiti, praznično pevaje:

„Tuque dum procedis „lo triumpho!“  
Non semel dicemus „Io triumpho!“  
Civitas omnis, dabimusque divis  
Tura benignis.“

Pred „kazanskim sabórom“, velikansko

pravoslavno cerkvijo, zidana v slogu rimskega „hrama“ sv. Petra in Pavla, skoraj na sredini Nevškega prospekta, ustanovil se je za nekoliko časa spreved. Car in veliki knjazi carske familije so stopili raz konj, cesarica in nevesta z voza; potem so predsestovali v sabór, a za njima šli členi cesarskih veliko vojvodskih domov. Metropolit jih je čakal z križem in z vodo, opravil s prišedšimi kratko slovansko molitev, a potem se je spreved zopet začel nadaljevati v starem redu. Drugi udeleževajoči se spreveda stali so mej tem pobožnim aktom na mestu tiho, pridvorne dame izstopile so iz kočij — bile so nekatere v resnici, kakor pravi veliki pesnik — „ein blondgelocktes heiligenbild“. Pri tej priliki je komandiral sam car „ružjó k nogé“ in pozneje zajezdivši zopet konja „na karaúl“. Od kazanskega sabora do imperatorskega dvorca je komaj dobro četrť ure. Ob 3 uri popoldne dospel je poslednji oddel spreveda pred carski dvorec, kateri je v dostojnem blesku sprejel v svoje velikanske prostore visoke dostojanstvenike z vsem pridvornim osobjem, a za bezčisljeni narod palo je s tem — zagrinjalo, vsaj za ovi dan — prvi akt, kar se je mestu naznanilo z 101 kanonnimi poki iz tukajšne trdnjave.

(Konec prihodnjič.)

